

ПРОГРАМ

ПРОМОЦИЈЕ ПРЕДУЗЕТНИШТВА И САМОЗАПОШЉАВАЊА

1. ПРЕДМЕТ ПРОГРАМА

Средства за реализацију овог програма обезбеђена су Решењем о употреби средстава текуће буџетске резерве 05 Број 401-6537/2019 од 27.06.2019. године, у износу од 300.000.000,00 динара.

Средства за реализацију овог програма представљају де minimis државну помоћ у складу са чланом 95-97 Уредбе о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. 13/10, 100/11, 91/12, 37/13, 97/13 и 119/14). Подстицаји који се додељују на основу овог програма представљају наменска бесповратна средства, субвенцију, која су, као таква, изузета од принудне наплате, сходно члану 48. Закона о платном промету („Службени лист СРЈ“, бр. 3/02, и 5/03 и „Службени гласник РС“ бр. 43/04, 62/06, 111/09-др. закон).

Програмом промоције предузетништва и запошљавања (у даљем тексту „Програм“) се утврђују, циљеви, намена средстава, финансијски оквир, правила и потупак доделе подршке, начин и праћење реализације Програма.

Програм спроводи Канцеларија за управљање јавним улагањима (у даљем тексту: „Канцеларија“) у сарадњи са Фондом за развој Републике Србије (у даљем тексту: Фонд) и уз стручну подршку KFW-а.

2. ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Општи циљ Програма је подстицај развоја предузетништва кроз обједињену подршку за оснивање нових привредних субјеката. На тај начин би се створили услови за креирање одрживог раста и запошљавања

Специфични циљеви програма су:

- Системска промоција микро, малих и средњих предузећа у циљу побољшања могућности запошљавања
- Остваривање личних прихода
- Подршка предузетништву жена, младих и социјалног предузетништва.

3. НАМЕНА СРЕДСТАВА

Програм се састоји из 4 компоненте:

1. Гаранција за кредите одобрене од стране пословних банака које ће путем јавног позива бити изабране да учествују у Програму. Гаранција покрива 60% сваког индивидуалног кредита укључујући износ редовне камате (за кашњење до 90

календарских дана од датума последњег неисплаћеног ануитета) у оквиру Максималног пројектованог портфеља кредита за сваку партнерску банку. Пословна банка задржава преосталих 40% ризика.

2. Одобрење повољних банкарских кредита од стране пословних банака које ће бити изабране да учествују у реализацији Програма
3. Исплата бесповратних средстава (гранта) зајмопримцима који испуне Програмом предвиђене услове
4. Обезбеђивање стручне, бесплатне помоћи и подршке у изради пословног плана и даљем пословању кроз менторинг програм који спроводи Имплементациони партнер који ће у поступку Јавне набавке бити изабран да учествује у реализацији Програма

У складу са Програмом промоције предузетништва и samozapošljavanja, кредити одобрени од стране партнерских банака могу се користити за финансирање инвестиционих улагања (набавка производне опреме, машина, постројења, садница, куповина или адаптација пословног или производног простора и сл.), за финансирање оперативних трошкова пословања у складу са интерним процедурама и кредитном политиком пословне Банке.

Врсте трошкова који се сматрају оперативним трошковима пословања ће бити утврђене кредитном политиком партнерске банке.

Средства кредита се не могу користити за финансирање обављања делатности чије финансирање није дозвољено према последњој листи таквих делатности коју је издала Међународна финансијска корпорација (IFC) и финансирање осталих делатности чије би финансирање било у супротности са домаћим прописима, закљученим међународним уговорима или наменом и циљевима овог програма. Средства из кредита се не могу користити за:

- плаћање рата кредита као ни за реструктурирање кредита;
- отплату кредита код друге банке;

Оперативни трошкови пословања могу да учествују највише до 30% у структури укупног инвестиционог улагања. И на овај део кредита примењиваће се услови за инвестиционе кредите.

4. ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР

Укупно расположива средства за реализацију овог Програма су 300.000.000,00 динара. Од наведених средстава, 250.000.000,00 динара намењено је за спровођење Програма промоције предузетништва и samozapošljavanja, док је износ од 50.000.000,00 динара намењен за трошкове ангажовања Имплементационог партнера и спровођење програма обуке и менторинга.

Привредни субјекти који задовоље услове Програма могу остварити право на финансијску подршку у виду бесповратних средстава у износу до 20% у зависности од износа инвестиције. Инвестиција представља улагање које се финансира средствима из Програма и не укључује participацију корисника кредита.

Кредити пословних банака привредним друштвима и предузетницима одобраваће се под следећим условима:

- 1) максималан износ кредита: 3.600.000,00 РСД;

- 2) номинална каматна стопа је фиксна, до 5,99% (РСД) на годишњем нивоу и обрачунава се и наплаћује месечно и о року доспећа, односно за све време важења овог уговора;
- 3) трошкови и накнаде се обрачунавају сагласно Општим условима пословања Банке а њихова висина се утврђује на основу интерних аката Банке. Трошкови и накнаде не могу да буду виши од 1% од износа кредита. Банка је у обавези да на захтев пружи одговарајућа објашњења и инструкције које се односе на наплату трошкова и тарифа као и да на захтев достави Опште услове пословања у вези са обрачуном кредита;
- 4) у случају доцње наплаћује се затезна камата у складу са Општим условима пословања у вези са обрачуном кредита, актима пословне политике Банке и законским прописима а у случају да је уговорена каматна стопа виша од затезне камате, уговорена камата тече и након доспевања у доцњу.

Кредити се могу користити за:

- 1) **оперативне трошкове** - период отплате за кредите за оперативне трошкове не прелази 36 месечних рата са максималним периодом почека од 3 месеца и/или
- 2) **инвестициона улагања** - период отплате за инвестиционе кредите не прелази 60 месеци са максималним периодом почека од 6 месеци.

У случају комбиновања оперативни трошкови могу да учествују највише до 30% у структури укупног инвестиционог улагања. И на овај део кредита примењиваће се услови за инвестиционе кредите

Корисник кредита има право на отплату целог кредита или дела кредита пре рока доспећа (превремена отплата кредита) у сваком тренутку током трајања кредитног односа. Банка нема право наплате посебне накнаде за трошкове превремене отплате. Уколико се превремена отплата кредита деси пре протекла рока од 12 месеци од дана пуштања кредита у течај, одредбе уговора о гаранцији и коришћењу бесповратних средстава, које су закључене под условом да се кредит отплаћује најмање 12 месеци, стављају се ван снаге и корисник кредита трајно губи могућност коришћења бесповратних средстава на основу тог уговора.

Банка не може обрачунавати и наплаћивати друге камате, накнаде и трошкове од корисника кредита, осим оних који су регулисани овим Уговором.

4.1.Инструменти обезбеђења уредног враћања кредита:

За обезбеђење наплате доспелих потраживања по кредиту, а пре пуштања кредита у течај Банка ће опционо заснивати и примати од корисника кредита и/или других лица, у своје име и за свој рачун следеће инструменте обезбеђења и наплате потраживања:

- 1) **хипотека првог реда** на непокретностима које су предмет финансирања по уговору о кредиту, заснована на основу Уговора и хипотекарне изјаве оверене код јавног бележника;

2) **ручна залога првог реда** на покретним стварима које су предмет финансирања по основу уговора о кредиту, по уговору о кредиту, заснована и уписана у складу са Законом о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар;

3) **бланко меница** корисника кредита са одговарајућим овлашћењем за потпуну и подношење на наплату, са клаузулама «без протеста» и «по виђењу»;

4) **солидарно јемство (или приступање дугу)** оснивача или суоснивача микро односно малог привредног друштва као физичког лица за корисника кредита (правно лице) те у том смислу сви оснивачи – физичка лица морају приликом подношења захтева за одобравање кредита поднети и закључени уговор о солидарном јемству микро или малом привредном друштву као кориснику кредита, а у случају промене власничке структуре микро или малог привредног друштва сви нови оснивачи су у обавези да у року од 15 дана од дана регистрација промене власничке структуре закључе и доставе партнерској банци уговор о солидарном јемству – у случају да дође до промене власничке структуре о којој партнерска банка стекне сазнање на други начин а не од корисника кредита, дужна је да у року од три дана од дана сазнања за такву промену прогласи кредит доспелим

5) **полиса осигурања живота** за корисника кредита – предузетника, оснивача или суоснивача микро или малог привредног друштва или власника регистрованог пољопривредног газдинства који у тренутку подношења захтева за одобравање кредита има више од 60 година.

Корисник кредита може да понуди заменске инструменте обезбеђења плаћања уместо горе наведених инструмената. Заменски инструменти које понуди корисник се могу прихватити као одговарајући, колико их Банка прихвати као одговарајуће а уз претходно одобрење Канцеларије.

Измена уговора да би се увели заменски инструменти обезбеђења плаћања уз сагласност повериоца – Банке и претходно одобрење Канцеларије за управљање јавним улагањима се не сматра реструктурирањем потраживања у складу са одлуком НБС којом се утврђује класификација билансне активе и ванбилансних ставки банке.

Измена (анексирање) уговора о кредиту да би се унеле одредбе о заменским инструментима обезбеђења плаћања подразумевају да ће року од 5 радних дана од дана закључења анекса уговора о кредиту Фонд за развој закључити нов уговор са корисником о гаранцији и о бесповратним средствима.

4.2. Гарантни механизам

Канцеларија у име Владе Републике Србије, као комитент по комисионом правном послу са Фондом као комисионаром, преноси средства на наменски рачун Фонда отворен код Управе за трезор. До висине пренетих средстава Фонд ће, издавати гаранције партнерским банкама.

Приликом конкурисања по јавном позиву, за учешће у програму, пословне банке достављају у писаној форми пројектовани буџет укупног износа кредита који ће бити одобрени у оквиру Програма, представљен по месецима. На основу презентоване пројекције одређује се максимални износ гарантованих средстава („гарантни максимум“) који представља износ од 60% главнице кредита пројектованог портфеља увећан за припадајућу редовну камату до 90 дана кашњења почев од датума последњег неисплаћеног ануитета.

Банци је на располагању неопозива, директна, безусловна кредитна гаранција издата од стране Фонда, у складу са Уговором о комисиону која се исплаћује на први позив у динарима како би покрила губитке до износа од 60% по појединачном кредиту (који покрива главницу и доспелу редовну камату до 90 дана).

Номинални износ гарантног лимита у динарима се добија када се пројектовани износ максималног кредитног портфеља увећаног за пројектовану камату за период од 3 месеца помножи са процентом гаранције (60%).

Максимална исплата потраживања се израчунава када се реализовани кредитни портфолио банке по овом Програму (закључени уговори о кредиту пуштени у течај) укључујући главницу и доспелу редовну камату у кашњењу до 90 дана од датума последњег ануитета, помножи стопом гаранције од 60% по појединачном кредиту. Максимална исплата потраживања мора бити у границама номиналног износа гарантног лимита.

Када активиране гаранције достигну максимални износ, Канцеларија се ослобађа одговорности без обзира на одобрење и неизмирене износе.

Банка има право да одобрава кредите и преко износа утврђеног као Максимални портфељ кредита али они неће бити део максималног портфолија кредита обезбеђених гаранцијом у оквиру Програма, у надлежности Канцеларије за управљање јавним улагањима.

Уколико Банка не управља максималним портфолиом кредита у складу са усаглашеним месечним пројекцијама, које је одобрила Канцеларија за управљање јавним улагањима, Канцеларија задржава право да преузме неискоришћени део максималног кредитног портфеља у коме су појединачни кредити обезбеђени гаранцијом и понуди га другој партнерској банци у оквиру Програма. Ревизија постигнутих резултата у погледу управљања максималним портфељом кредита и постизања месечних циљева (бенчмаркинг) ће се вршити сваких шест месеци. Резултати постигнутих резултата ће бити јавно упоредили (или: доступни на захтев партнерске Банке). Преумеравање неискоришћеног дела максималног кредитног портфеља се саопштава Банци у року који не може бити краћи од 60 дана пре преумеравања. У случају преумеравања дела максималног кредитног портфеља првобитни номинални износ гарантованог лимита се пропорционално умањује.

4.3. Услови за исплату по гаранцији у случају активације

Гаранција важи максимално 30 дана дуже од датума доспелости последњег ануитета.

Гаранција се активира због кашњења преко 90 дана од датума доспелости последњег неисплаћеног ануитета (износ покрива камате на главницу за кашњења до 90 дана од датума доспелости последњег неисплаћеног ануитета а у оквиру максималног одобреног портфеља).

У случају да се средства по кредиту користе мимо услова предвиђених уговором са корисником кредита или да су чињенице на којима се заснивала одлука о додели кредита биле неистините, или су исте утврђене на основу невалидних докумената, а биле су од суштинског значаја приликом доношења одлука, Банка је дужна да о томе извести Канцеларију и кредит прогласи доспелим и/или раскине уговор о кредиту, приступи принудној наплати и затражи активирање гаранције.

У поступку за активирање гаранције Банка ће:

1. обавестити Канцеларију у року од 3 радна дана од проглашења кредита доспелим у формату извештаја које су стране међусобно договориле;
2. се понашати у складу са политикама и процедурама за наплату и реструктурирање пласмана које ће бити дате на увид Канцеларији;
3. пре активирања гаранције подржати дужника да стабилизује пословање и дефинише стратегију изласка из проблема;
4. уложити све напоре за умањење ризика ненаплате, укључујући реструктурирање кредита у складу са упутством НБС којим се утврђује статус неизмирења обавеза;
5. у случајевима када је то примењиво, Банка ће покренути правни поступак за принудну наплату путем меница по основу јемстава, хартија од вредности и осталих уговорених средстава обезбеђења која су дата ради намирања потраживања;
6. умањити износ гаранције за обрачунату и наплаћену камату и главницу;
7. израчунати нето стање кредита;
8. поднети захтев Канцеларији којим се тражи плаћање по гаранцији.

Банка може захтевати наплату по гаранцији до гарантованог износа, а у складу са Уговором о кредиту.

Исплаћени износ по гаранцији представља доспело потраживање Канцеларије према кориснику кредита (као налогодавцу у уговору о издавању гаранције) којим Банка управља у своје име и за туђ рачун на основу посебног овлашћења са Канцеларијом. Банка се обавезује да ће у поступку наплате прво наплаћивати редовну камату и главницу које су покривене гаранцијом.

Након што се утврди да су испоштоване све процедуре у процесу наплате кредита а у складу са горенаведеним, Канцеларија ће дати налог Фонду да изврши исплату по Гаранцији у складу са инструкцијама.

Након што је извршена исплата по гаранцији у оквиру Програма, партнерска банка ће, као администратор, у складу са овлашћењима Канцеларије која су регулисана Споразумом, наставити да врши наплату кредита у корист Канцеларије уплатама на посебан рачун Фонда код Управе за трезор. Све износе наплаћене од корисника кредита партнерска банка ће сразмерно распоредити, и то 0,60 динара на сваки динар добијен наплатом у корист Програма односно износа наплаћеног активирањем Гаранције, и то све до проглашења ненаплативим неизмирених потраживања по сваком појединачном кредиту / гаранцији или до наплате кредита у целости.

5. ПРАВИЛА И ПОСТУПАК ДОДЕЛЕ ПОДРШКЕ

5.1. Успостављање комисије за давање сагласности на захтеве за олобравање гаранција

Канцеларија за управљање јавним улагањима је у обавези да најкасније до тренутка расписивања јавног позива за избор партнерских банака успостави одлуком Комисију за давање сагласности на захтеве за одобравање гаранција (у даљем тексту: Комисија).

Задаци Комисије су:

- 1) одобрава индивидуалне захтеве за доделу гаранција;
- 2) проверава и даје сагласност или примедбе на извештаје Фонда и партнерских банака, укључујући и проверу квалитета резултата;

- 3) одобрава активирање гаранције у индивидуалним случајевима када су испуњени услови за то у складу са овим Уговором;
- 4) одбија издавање гаранције када је учињено кривично дело;
- 5) прати реализацију кредитног портфолија за сваку банку која учествује у Програму;
- 6) месечно обавештава Одбор за праћење реализације програма о реализацији сваке партнерске банке и даје мишљења о наступању околности које оправдавају покретање поступка за уступање дела портфолија или целог портфолија другој банци;
- 7) врши евалуацију испуњења услова за доделу бесповратних средстава након исплате кредита у целини и доноси одлуку о томе;
- 8) доставља надлежном органу за контролу државне помоћи годишњи извештај о додељеним гаранцијама и бесповратним средствима складу са прописима о методологији израде годишњег извештаја о додељеној државној помоћи.
- 9) врши стручне послове за Одбор за праћење реализације програма.

5.2. Корисници бесповратних средстава и кредита

Право да поднесу захтев за кредит код партнерске банке као и на доделу бесповратних средстава имају микро, мала и средња предузећа (у даљем тексту: ММСП) и предузетници. Програм такође подстиче финансирање младих предузетника старости 18-35 година, жена предузетница, повратника и предузетника који улажу у пољопривредни сектор. ММСП-ови и предузетници морају бити почетници у пословању. Уколико привреди субјекат већ послује, не може постојати дужи од 24 месеца у тренутку подношења захтева. Банке могу да склапају уговоре за кредите обезбеђене гаранцијама док се средства из програма не утроше.

5.3. Услови које морају да испуне корисници бесповратних средстава/кредита

1. да се подносилац захтева успешно пријавио за учешће у програму у локалној филијали Имплементационог партнера;
2. да је предузетник, оснивач/најмање један од оснивача привредног друштва или носилац пољопривредног газдинства успешно завршио обуку у трајању од пет дана из организације и управљања, пословног планирања и финансија за почетнике у пословању, која је саставни део Програма, што се документује сертификатом о завршеној обуци;
3. да се подносилац захтева пријавио за кредит, гаранцију и грант у локалној филијали Партнерске банке;
4. да је подносилац захтева регулисао све доспеле обавезе јавних прихода, о чему доставља изјаву;
5. да се подносилац захтева за кредит, гаранцију и доделу бесповратних средстава не налази на последњем списку ЕУ санкција што се утврђује непосредно пре пуштања кредита у тецај;
6. да подносиоцу захтева пре подношења захтева за кредит, гаранцију и захтева за доделу бесповратних средстава није изречена правоснажна мера забране обављања делатности, о чему доставља изјаву;

7. да предузетник, оснивач/оснивачи и одговорна лица односно носилац пољопривредног газдинства нису осуђивани за кривична дела против привреде, кривична дела против животне средине, кривично дело примања или давања мита, кривично дело преваре и друга кривична дела која се гоне по службеној дужности, и против њих се не води истрага нити кривични поступак, о чему се доставља изјава;
8. да подносилац захтева од оснивања до дана подношења захтева није примио државну помоћ чија би висина заједно са траженим средствима прекорачила износ од 23.000.000,00 динара. Подносилац прилаже и изјаву да од оснивања до подношења захтева за кредит није примио државну помоћ чија би висина заједно са средствима кредита прекорачила износ од 23.000.000 динара;
9. да предузетник, оснивач/оснивачи и одговорна лица односно носилац пољопривредног газдинства није примио средства по Уредби о утврђивању Програма подстицања развоја предузетништва кроз финансијску подршку за почетнике у пословању у 2017. или 2018. години, о чему доставља изјаву;
10. да претежна делатност привредног субјекта уписана у Агенцији за привредне регистре одговара намени кредита који се финансирају из овог програма.

У било ком тренутку Канцеларија или делегирани представници могу потврдити да ли је кредит укључен у Портфељ квалификованог зајма и да ли је његово укључивање у Портфељ у складу са условима Програма. У било ком тренутку а након што постане јасно да кредит није квалификован, Канцеларија може обавестити Банку тако што ће послати Обавештење о искључењу којим се идентификује такав неквалификовани пласман. Уколико Банка постане свесна истог, Банка је дужна да такве информације одмах проследи Канцеларији, и да исто наведе у наредном Извештају Канцеларији.

5.4. Реструктурирање кредита

Реструктурирање кредита је, у смислу одлуке НБС којом се утврђује класификација билансне активе и ванбилансних ставки банке, одобравање, због финансијских потешкоћа дужника, уступака у вези са отплатом појединачног потраживања који не би били одобрени да дужник није у тим потешкоћама, без обзира на то да ли је одређени износ тог потраживања доспео, да ли је то потраживање обезвређено и да ли је за њега наступио статус неизмирења обавеза у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, и то на најмање један од следећих начина:

- променом услова под којима је потраживање настало, нарочито ако су накнадно уговорени услови отплате потраживања повољнији у односу на првобитно уговорене (смањење каматне стопе, отпис дела главнице под којим се подразумева престанак признавања тог дела у билансу, отпис дела обрачунате камате, промена датума доспећа главнице и/или камате и др.) или у односу на услове који би у тренутку промене услова били одобрени другом дужнику са истим или сличним нивоом ризика, - рефинансирањем потраживања.

Дужник и банка имају право да покрену поступак реструктурирања у сваком тренутку до коначне отплате кредита. Уговор о реструктурирању између Банке и корисника кредита (дужника) уз одобрење Комисије може да садржи рок отплате који

је највише 24 месеца дужи у односу на уговорени рок у првобитном уговору о кредиту. Трејс период се може продужити највише до шест месеци. У случају покретања поступка реструктурирања, дужник нема право на бесповратна средства, тј. првобитни уговор о гаранцији и бесповратним средствима престаје да важи и закључује се нови уговор о гаранцији.

5.5. Поступак одобрења кредита

Министарство објављује позив за подношење захтева за кредите обезбеђене гаранцијом Фонда и учествовање у бесплатној обуци коју спроводи Имплементациони партнер. Позив се објављује у најмање једном дневном листу који се дистрибуира на целој територији Републике Србије.

Позив за учествовање у Програму, информација о начину спровођења Програма, потребна документација, као и информација о условима кредита код партнерских банака, биће објављени на интернет сајту Министарства: www.privteda.gov.rs и Фонда: www.fondzagarazvoju.gov.rs.

Позив за учествовање у Програму је отворен док се средства из Програма не утроше, а најкасније до 31. децембра 2019. године.

Захтев за доделу бесповратних средстава се подноси, истовремено, са захтевом за кредит и гаранцију Партнерској банци и то достављањем попуњеног обрасца за пријаву, као и пратеће документације којом се доказује испуњеност услова из пододелака 5.1. и 5.2. овог Програма.

Пословне банке ће примати искључиво захтеве привредних субјеката који задовољавају све услове Програма и који су предали неопходну документацију предвиђену овим Програмом.

Привредни субјекти могу поднети само један захтев за кредит по овом програму код пословне банке. Други захтев може бити поднет у периоду трајања позива, тек након пријема обавештења да је привредном субјекту првобитан захтев одбијен.

Након пријема захтева за доделу бесповратних средстава и захтева за кредит, банка оцењује поднети кредитни захтев привредног субјекта. Рок за обраду захтева привредног субјекта код партнерске банке је највише 15 дана, након чега привредни субјект треба да буде обавештен уколико је потребно допунити документацију у одређеном року.

Информације о свим одобреним захтевима за кредит уз сву потребну документацију, партнерска банка доставља Канцеларији.

Комисија канцеларије врши прегледање, контролу исправности захтева и његову оцену и доноси одлуке о прихватању захтева и додели бесповратних средстава, према редоследу пријема формално исправних захтева, или о одбијању захтева.

Критеријуми на основу којих Комисија врши контролу исправности и оцењивање захтева дефинисани су у пододелима 5.1, 5.2. и 5.5. овог Програма.

Ради потпунијег сагледавања квалитета предложене активности, Комисија може да затражи додатну документацију, појашњења предлога и изврши накнадну верификацију поднете документације.

Одлуку о прихватању или одбијању захтева за доделу бесповратних средстава Канцеларија доставља Фонду. Одлука о прихватању захтева и додели бесповратних средстава мора да садржи обавештење кориснику да му се додељује *de minimis* државна помоћ.

5.6. Одобравање гаранције и бесповратних средстава

Након пријема захтева за одобравање кредита, захтева за издавање гаранције и доделу бесповратних средстава (захтев за издавање гаранције и за доделу бесповратних средстава се предаје у банци али одлуку о одобрењу доноси Канцеларија за управљање јавним улагањима) партнерска банка оцењује поднети кредитни захтев корисника кредита. Рок за обраду захтева привредног субјекта код партнерске банке је највише 15 дана, након чега подносилац захтева треба да буде обавештен уколико је потребно да допуни документацију у одређеном року.

Информације о свим прелиминарно одобреним захтевима за одобравање редита уз сву потребну документацију, партнерска банка доставља Канцеларији за управљање јавним улагањима.

Комисија у оквиру Канцеларије врши прегледање, контролу исправности захтева и његову оцену и доноси одлуке о прихватању захтева и додели бесповратних средстава и издавању гаранције, према редоследу пријема формално исправних захтева, или о одбијању захтева.

Одлуку о прихватању или одбијању захтева за доделу бесповратних средстава и издавање гаранције, Канцеларија доставља Фонду за развој. Одлука о прихватању захтева и додели бесповратних средстава и издавању гаранције мора да садржи обавештење кориснику да му се додељује *de minimis* државна помоћ као и друге елементе гаранције / бесповратних средстава (износе, рокове итд.)

Фонд за развој припрема Уговор о издавању гаранције и уговор о додели бесповратних средстава и доставља их банци.

О исходу одлучивања пред Комисијом, привредног субјекта - подносиоца захтева за кредит обавештава Банка посебним документом. Уколико је захтев за издавање гаранције одобрен, подносилац захтева са Банком закључује уговор о кредиту и потписује уговор о издавању гаранције и уговор о одобравању бесповратних средстава. Уговор о издавању гаранције и уговор о додели бесповратних средстава који је потписао подносилац захтева за кредит, банка доставља Фонду за развој који их такође потписује, и издаје гаранцију, по налогу корисника кредита, а у корист банке.

Уговор о одобравању бесповратних средстава има одложно дејство и ступа на снагу у тренутку коначне отплате кредита, уколико отплата није трајала краће од 12 месеци.

5.7. Поступак исплате бесповратних средстава

На основу документације о у целини отплаћеном кредиту који Комисији доставља Банка, Комисија врши евалуацију документације коју је доставила Банка као и евантуално других докумената и информација о пословању и доноси одлуку о томе да ли су или нису испуњени услови из уговора о додели бесповратних средстава, што је услов за исплату бесповратних средстава.

Исплата бесповратних средстава, за све кориснике кредита који су према одлуци комисије испунили услов за исплату на основу уговора о додели бесповратних средстава, закљученог пре пуштања кредита у течај, врши се према редоследу пријема формално исправних захтева. Захтев за исплату средстава Канцеларији подноси Банка.

Извештаји о кредитима отплаћеним у целини који према процени Банке испуњавају услове за евалуацију се доставља Канцеларији једном месечно.

Евалуација се врши на основу следећих критеријума:

- 1) корисник кредита је отплаћивао кредит најмање 12 месеци;
- 2) корисник кредита је у редовној отплати отплатио кредит одобрен у оквиру овог Програма у потпуности

3) корисник кредита уредно уплаћује порезе и доприносе и има регулисане доспеле обавезе јавних прихода, о чему се доставља потврда Пореске управе, не старија од 15 дана од дана подношења захтева за доделу бесповратних средстава.

Корисници кредита који су закључили споразум о реструктурирању потраживања немају право на бесповратна средства док корисници кредита који су променили средство обезбеђења уз сагласност Банке и Канцеларије не губе право на бесповратна средства.

У сваком тренутку током процеса евалуације поднесених захтева Канцеларија може да затражи додатну документацију и изврши накнадну верификацију поднете документације.

Одлуку о прихватању или одбијању исплате бесповратних средства Канцеларија доставља Фонду. Одлука о прихватању захтева и додели бесповратних средстава мора да садржи обавештење кориснику да му се додељује *de minimis* државна помоћ као и основне елементе исплате бесповратних средстава (износ, рок за исплату итд).

Износ бесповратних средстава се ограничава на до 20% од укупног инвестиционог улагања које се финансира у оквиру Програма док је максималан износ бесповратних средстава 360.000 РСД.

Бесповратна средства се исплаћују на рачун корисника кредита код партнерске банке од стране Фонда.

5.8. Поступак по приговору

Кандидати чије је захтеве за учешће у Програму Имплементациони партнер одбио имају право на приговор у року од осам дана од дана пријема одлуке.

Приговор се подноси министру привреде, непосредно или препорученом поштом, на адресу Министарство привреде, Кнеза Милоша 20, 11000 Београд.

О приговору одлучује министар у року од 30 дана од дана пријема приговора.

6. НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

6.1. Уговор о реализацији Програма

По усвајању Програма, Канцеларија ће са Фондом потписати уговор о комисиону који се односи на реализацију Програма, којим ће на Фонд бити пренета обавеза извршења обавезе плаћања по основу гаранција на основу одобрења достављеног од стране Канцеларије, исплате бесповратних средстава привредни субјектима који су успешно извршили отплату кредита из Програма а на основу одобрења Комисије, као и обавеза закључивања тројног Споразума о гаранцији и додели бесповратних средстава са Партнерским банкама и Канцеларијом.

Канцеларија ће, по закључивању уговора са Фондом, пренети средстава за реализацију овог програма у износу од 250.000.000,00 динара Фонду на подрачун за посебне намене, група подрачуна 724 - Рачуни за посебне намене фондова Републике Србије код Управе за трезор, у складу са уговором о реализацији Програма.

6.2. Одабир банака за учешће у Програму

Канцеларија ће, по усвајању Програма, расписати јавни позив за учешће пословних банака у реализацији овог Програма.

Пријаве ће се примати у року од 15 дана од дана објављивања јавног позива.

Канцеларија ће објавити јавни позив у најмање једном листу који се дистрибуира на целој територији Републике Србије. Јавни позив и конкурсна документација биће објављени на интернет страници Министарства и упућени електронском поштом свим банкама које послују у Републици Србији и које тренутно имају дозволу за рад Народне Банке Србије.

Јавним позивом ближе ће бити прописана документација које банке достављају приликом подношења пријаве.

Прегледање, контролу формалне исправности, оцењивање, рангирање захтева као и доношење одлуке о избору пословних банака које ће учествовати у спровођењу Програма обавља Одбор за праћење реализације програма.

Право учешћа на овом конкурсима имају све заинтересоване банке које испуњавају све законом утврђене услове за обављање делатности на територији Републике Србије као и да:

- 1) Банка није под мером/мерама Народне банке Србије због које/којих не може учествовати на предметном конкурс (нпр. Решењем НБС изречени налози и мере за исправљање неправилности у пословању које би могле да угрозе њено финансијско стање или мере којима НБС банци налаже да се усклади са већим показатељем адекватности капитала од дотадашњег, што банка није учинила;
- 2) обезбеђује правилно управљање квалификованим кредитима у складу са процедурама и упутствима (одабир и саветовање подобних зајмопримаца, учешће у обуци службеника за зајмове у оквиру компоненте техничке помоћи Програма, одговарајуће и благовремено извештавање у правилном формату, давање повратних информација о корацима које треба побољшати; [...]);
- 3) осигурава и потписује обавезу да ће се придржавати важећих националних прописа о заштити животне средине, здравља и сигурности на раду и социјалних закона и Декларације о основним стандардима Међународне организације рада ("Декларација ИЛО") коју је ратификовала Република Србија;
- 4) преузима одговорност да ће уговорно обавезати све под-зајмопримце у оквиру Програма да се придржавају важећих еколошких и друштвених захтева како је наведено у тачки ц). Партнерска банка ће осигурати усклађеност са ИФЦ стандардима рада, као и са ЕХС смерницама светске банке. Партнерска банка ће одржати систем заштите животне средине и социјалне управе сразмерно својој природи пословања и ризицима везаним за Програм;
- 5) је ниво кредита у доцњи преко 90 дана (НПЛ-а) за партнерску банку у Србији на дан 31.12.2018 испод 20%
- 6) је адекватност капитала на 31.12.2018 изнад 15%
- 7) је број филијала у Србији најмање 60

Обавезујући услови за све банке које су заинтересоване за учешће у реализацији Програма су да се кредити одобравају под следећим условима:

- 1) максималан износ кредита: 3.600.000,00 РСД;
- 2) номинална каматна стопа је фиксна, до 5,99% (РСД) на годишњем нивоу и обрачунава се и наплаћује месечно и о року доспећа, односно за све време важења овог уговора;
- 3) трошкови и накнаде се обрачунавају сагласно Општим условима пословања Банке а њихова висина се утврђује на основу интерних аката Банке. Трошкови и накнаде не могу да буду виши од 1% од износа кредита. Банка је у обавези да на захтев пружи одговарајућа објашњења и инструкције које се односе на наплату трошкова

и тарифа као и да на захтев достави Опште услове пословања у вези са обрачуном кредита;

- 4) у случају доцње наплаћује се затезна камата у складу са Општим условима пословања у вези са обрачуном кредита, актима пословне политике Банке и законским прописима а у случају да је уговорена каматна стопа (дефинисана у тачки 2 овог члана) виша од затезне камате, уговорена камата тече и након доспевања у доцњу.

Кредити се могу користити за:

1. **оперативне трошкове** - период отплате за кредите за оперативне трошкове не прелази 36 месечних рата са максималним периодом почека од 3 месеца.
2. **инвестициона улагања** - период отплате за инвестиционе кредите не прелази 60 месеци са максималним периодом почека од 6 месеци.

У случају комбиновања оперативни трошкови могу да учествују највише до 30% у структури укупног инвестиционог улагања. И на овај део кредита примењиваће се услови за инвестиционе кредите

Инструменти обезбеђења уредног враћања кредита:

За обезбеђење наплате доспелих потраживања по кредиту, а пре пуштања кредита у течај Банка ће опционо заснивати и примати од корисника кредита и/или других лица, у своје име и за свој рачун следеће инструменте обезбеђења и наплате потраживања:

- 1) **хипотека првог реда** на непокретностима које су предмет финансирања по уговору о кредиту, заснована на основу Уговора и хипотекарне изјаве оверене код јавног бележника;
- 2) **ручна zaloга првог реда** на покретним стварима које су предмет финансирања по основу уговора о кредиту, по уговору о кредиту, заснована и уписана у складу са Законом о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар;
- 3) **бланко меница** корисника кредита са одговарајућим овлашћењем за потпуну и подношење на наплату, са клаузулама «без протеста» и «по виђењу» и овлашћење корисника кредита – правног лица за наплату са рачуна;
- 4) **солидарно јемство (или приступање дугу)** оснивача или суоснивача микро односно малог привредног друштва као физичког лица за корисника кредита (правно лице) те у том смислу сви оснивачи – физичка лица морају приликом подношења захтева за одобравање кредита поднети и закључени уговор о солидарном јемству микро или малом привредном друштву као кориснику кредита, а у случају промене власничке структуре микро или малог привредног друштва сви нови оснивачи су у обавези да у року од 15 дана од дана регистрација промене власничке структуре закључе и доставе партнерској банци уговор о солидарном јемству – у случају да дође до промене власничке структуре о којој партнерска банка стекне сазнање на други начин а не од корисника кредита, дужна је да у року од три дана од дана сазнања за такву промену прогласи кредит доспелим
- 5) **полиса осигурања живота** за корисника кредита – предузетника, оснивача или суоснивача микро или малог привредног друштва или власника регистрованог

пољопривредног газдинства који у тренутку подношења захтева за одобравање кредита има више од 60 година.

Неопходно је да следећи трошкови и накнаде буду засебно исказани:

- Трошкови обраде захтева;
- Трошкови прибављања извештаја кредитног бироа;
- Трошкови меница;
- Остали, уколико су предвиђени.

Критеријум за избор банке биће предложена висина каматне стопе за дефинисане рачности приказане у табели:

Рачност	Ефективна каматна стопа
36 месеци	
60 месеци	

Напомена: банке које не буду доставиле понуду по свим наведеним критеријумима из табеле биће дисквалификоване. Уколико банка даје распон каматне стопе, за бодовање се узима највиша. За обрачун ефективне каматне стопе користити методологију дату Одлуком о условима и начину обрачуна ефективне каматне стопе и изгледу и садржини образаца који се уручују кориснику („Службени гласник РС“ број 65/11) без обзира да ли су корисници правна или физичка лица. У обрачун треба укључити све трошкове изузев трошкова процене и пуног имовинског осигурања на предмету залогa. Обрачуната ефективна каматна стопа на дан одобравања и на дан исплате кредита клијенту могу бити веће од исказане ЕКС у табели само на основу урачунавања наведених трошкова.

Кандидати чије је захтеве Одбор за праћење и реализацију програма одбио имају право на приговор у року од осам дана од дана пријема одлуке, Приговор се подноси Министарству, непосредно или препорученом поштом, на адресу Министарства привреде, Кнеза Милоша 20, 11 000 Београд. О приговору одлучује Министар у року од 30 дана од дана пријема приговора.

6.3. Уговор о реализацији кредитне подршке

Канцеларија ће по усвајању програма а по доношењу одлука о избору партнерских банака, потписати тројни уговор о његовој реализацији са Фондом и сваком од изабраних банака . Уговорима ће се регулисати међусобни односи између уговорних страна на спровођењу у делу који се односи на одобравање кредита и бесповратних средстава за подстицање предузетништва и samozapošljavanje, издавање гаранција за измиривање обавеза корисника кредита и управљање наплатом по кредиту.

6.4. Одабир имплементационог партнера путем јавне набавке

Канцеларија ће по усвајању Програма расписати јавни позив за подношење понуда у поступку јавне набавке у циљу вршења одабира имплементационог партнера који ће вршити следеће услуге:

- 1) информисање потенцијалних корисника кредита о Програму;
- 2) обуке потенцијалних корисника кредита ;
- 3) саветодавне услуге;
- 4) менторинг;
- 5) промоција Програма и постигнутих резултата;

Обуке и саветодавне услуге које ће се пружати постојећим и потенцијалним МСПП деле се на обавезне и опционе.

Обуке за израду пословних планова

Имплементациони партнер ће извршити услугу обуке за почетнике у пословању за писање пословног плана, која је обавезни елемент Програма. Обука за писање пословног плана обухвата пет дана припреме и разраде квалитетних пословних планова који су потребни зарад аплицирања за кредите код партнерских банака. Методологија рада са крајњим корисницима треба да пружи и суштинску подршку у процесу планирања и одрживог управљања главним аспектима пословања почетника у пословању, тако да треба да се поред конкретних пословних планова привредницима пружи могућност ширег и стратешког посматрања, анализе, планирања и управљања сопственим пословањем.

Након завршене петодневне обуке крајњи корисници ће добити сертификат о похађаној обуци, као вид верификације пред одлазак у партнерску банку и аплицирање за кредит по Програму.

Након завршене петодневне обуке, крајњи корисници ће имати могућност да доврше или појасне сегменте радног плана уз подршку тренера. Расположива подршка за завршетак пословног плана биће у трајању до 12 сати. Процењена заинтересованост крајњих корисника је не више од 500.

Менторинг

Након добијања кредита код партнерске банке, имплементациони партнер ће бити у обавези да пружи услугу организовања подршке крајњим корисницима у трајању од 12 месеци. Подршка за почетнике у пословању је опциона и треба да се пружа на два начина, саветодавно за једног корисника и у виду специјализованих обука за више корисника кредита по Програму.

Саветодавне услуге ће имплементациони партнер организовати у трајању од 3 дана (или 24 сата у току 12 месеци колико менторинг програм треба да траје), које треба да обухвате области од важности за почетнике у пословању (као на пример одабир правне форме и пореска политика, услови и сагласности - добијање дозвола за започињање пословања у одређеним гранама делатности, заштита животне средине и процена утицаја на животну средину, итд.) и да повезује кориснике кредита по Програму са релевантним институцијама у зависности од специфичних потреба.

Поред саветодавних услуга, имплементациони партнер ће организовати и специјализоване обуке за све заинтересоване кориснике кредита по Програму. Специјализоване обуке ће обухватати теме које ће одговарати потребама крајњих корисника и зависити од њихове структуре (индустрија, производња или услуга). Имплементациони партнер ће накнадно предложити теме за обуке и то не више од 4

теме, а финалну одлуку за спровођење предложених специјализованих обука ће дати Одбор за праћење спровођења Програма.

6.5. Извештавање

Банка се обавезује да уз сваки одобрени кредитни захтев достави Канцеларији следећу документацију:

1. одлуку Банке о одобравању кредита са навођењем пуног пословног имена правног лица/ предузетника, његовог пореског идентификационог броја (ПИБ), матичног броја и датума регистрације у АПР-у;
2. Копију Уговора о кредиту;
3. Попуњене, оверене формуларе које ће им обезбедити Канцеларија;
4. друга документа на писани захтев Канцеларије.

План отплате по кредиту Банка се обавезује да достави Канцеларији у року од 5 дана од дана пуштања средстава кредита у течај.

7. ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

У циљу праћења реализације Програма, Министарство привреде предложиће Влади РС да формира Одбор за праћење реализације програма (у даљем тексту: "Одбор"). Одбор за праћење реализације Програма предлаже Министар привреде Влади РС. Одбор се састоји од пет чланова које именује Влада РС: представника Министарства привреде, представника Немачке развојне банке KfW, представника Канцеларије за управљање јавним улагањима док преостала два члана заједнички именују Министарство привреде, KfW и Канцеларија за управљање јавним улагањима.

Надзор и контролу наменског коришћења средстава врши Канцеларија.

Канцеларија ће кварталне извештаје о реализацији Програма достављати Одбору а годишње извештаје Влади РС.

Канцеларија ће по завршетку свих активности, а најкасније до 30. јуна 2027. године доставити извештај о реализацији Програма Влади.

Неискоришћена средства из Програма ће бити враћена у буџет најкасније до 30. августа 2027. године.

Саставни део овог програма чини следећа документација: образац захтева за издавање гаранције, образац извештавања банке Канцеларије, образац гаранције, нацрт Уговора о уређивању међусобних односа у спровођењу Програма промоције предузетништва и samozapošljavanje, нацрт Уговора о издавању гаранције, нацрт Уговора о комисиону, нацрт Уговора о додели бесповратних средстава у оквиру Програма и образац изјаве.